

de Boon 2026
Fictie & non-fictie

Juryrapport

Sarah, Selma, Ibe, Raf en Carl waren de geweldige juryleden waarmee we uit meer dan 500 inzendingen een longlist, een shortlist en uiteindelijk een winnaar kozen. Sarah, Selma, Ibe, Raf en Carl hebben met overtuiging, liefde en kundigheid uit dit enorme aanbod uiteindelijk een winnaar gekozen. Ik kan ze niet genoeg danken, het zijn stuk voor stuk fantastische lezers.

We hebben pittig gediscussieerd, gestreden voor onze lievelingen, dwars gelegen, rode en andere lijnen getrokken, maar uiteindelijk stonden we eensluidend achter elke beslissing.

Vandaag eindigt dit verhaal. We kozen uit de volgende 5 schrijvers, die ik in alfabetische volgorde aan u voorstel, een winnaar. Dat was moeilijk want alle vijf hebben ze recht op de Boon.

‘De rode koe’ - Hans Depelchin (De Geus)

Met ‘De rode koe’ schreef Hans Depelchin een verfrissend ambitieuze, gedurfde en erg on-Vlaamse roman. Weinig auteurs durven in ons taalgebied zoveel op het spel zetten. De rode koe is zowel een detective met Lynchiaanse proporties als een meeslepende familiechroniek, zowel een ideeëngeschiedenis van perversiteit en politiek geweld als een ingenieus lappendeken van internationale invloeden en epiek. Depelchin durft te wisselen tussen taalregisters en literaire genres, hij schuwt de humor niet én daagt zijn lezers uit. ‘De rode koe’ is een ode aan de ongebreidelde fantasie en het groteske, waarbij inhoud en vorm elkaar versterken. Depelchin is een rasverteller.

‘Als de dieren’ - Lieselot Mariën (Das Mag)

Met ‘Als de dieren’ zet Lieselot Mariën een opmerkelijk zelfverzekerd debuut neer dat een gevoelig onderwerp met grote literaire kracht benadert. In een uitgepuurde, fragmentarische vorm onderzoekt zij wat er gebeurt wanneer moederschap niet samenvalt met geluk, maar met vervreemding. De roman is een gelaagde reflectie, waarin mythologie, dierenverhalen en beschouwing subtiel worden verweven met een intieme stem die naar woorden zoekt voor wat nauwelijks te benoemen valt. Met dit debuut toont Mariën dat zij de zeldzame gave bezit om existentiële ontregeling in een overtuigende literaire vorm te gieten.

‘Grondwerk’ - Tijn Nuyts (Atlas Contact)

Met ‘Grondwerk’ debuteert dichtster Tijn Nuyts als prozaïst. Deze overvolle, originele ideeënroman bekijkt de wereld door de ogen van een naakte molrat die in Brussel verzeild is geraakt. De roman geeft commentaar op wat er fout loopt in de Belgische hoofdstad en in de mensenwereld, maar biedt ook een inkijk in het bestaan van de molrat. Zou de levenswijze van die naakte dieren, die verdacht veel op mensen lijken, geen alternatief kunnen zijn voor ons vandaag? ‘Grondwerk’ graaft diep: het is tegelijk geëngageerde klimaatfictie en maatschappijkritiek. Door het perspectief en de lyrische taalbehandeling is ‘Grondwerk’ een literair-technisch hoogstandje.

‘Het geschenk’ - Gaea Schoeters (Querido)

Met ‘Het Geschenk’ bezorgt Gaea Schoeters ons precies wat op de verpakking staat. In dit absurde boekje wordt een politieke satire neergezet die wedijvert met krantenkoppen uit Florida: krankzinnig en totaal gegrond. Berlijn wordt geteisterd door een olifantenplaag, maar de ware nonsens doet zich voor achter de deur van de bondskanselier. Schoeters sleept diens lezers mee in een grappige en wervelende alternatieve wereld om met heldere taal wat frivoliteit toe te voegen aan sterke maatschappijkritiek.

‘De mensheid zal nog van mij horen’ - Joris van Casteren (De Bezige Bij)

Platitudes bevatten soms een kern van waarheid, zo is de werkelijkheid af en toe vreemder dan de fictie. In ‘De mensheid zal nog van mij horen’ herinnert Joris van Casteren ons hieraan bij omzwervingen door het even merkwaardige als omvangrijke Nederlandse dagboekarchief. Hij spit duizenden geschriften door en presenteert de lezer acht levens van ogenschijnlijk doodnormale mensen. Oesters die, eenmaal vakkundig opgevist en opengebrouwen, de rondste en meest glanzende parels blijken te bevatten. Van Casteren schrijft het neer met een ongeziene vlotheid, zonder de lach, de traan noch de grotere bespiegelingen te schuwen. Want wat betekent het om dag in dag uit het leven te noteren? En wat gebeurt er vervolgens met die notities? Ze in een wondermooi boek gieten, blijktbaar.

Zo kent u ze alle vijf.

Maar er is maar een winnaar van de Boon Literatuurprijs 2026.

En dat is: ‘Grondwerk’ van Tijn Nuyts.

Jury de Boon 2026 Fictie en non-fictie: Kurt Van Eeghem (voorzitter), Carl De Strycker, Ibe Rossel, Raf Verbeke, Sarah de Koning, Selma Franssen

